

‘KENDİ SESİNİ BULMAK’: JOSS SHELDON’UN ‘KÜÇÜK SES’ ADLI ESERİNDE KİMLİK ÇATIŞMASI¹

‘FINDING YOUR OWN VOICE’: IDENTITY CONFLICT IN JOSS SHELDON’S
‘LITTLE VOICE’

Vefa ADIGÜZEL

Dr. Öğr. Üyesi, Bingöl Üniversitesi, Sosyoloji Bölümü, Genel Sosyoloji ve Metodoloji
Anabilim Dalı, e-mail: vefaadiguzel@gmail.com ORCID ID: 0000-0002-8901-4251

Özet

Joss Sheldon’un “Küçük Ses” adlı eserinde kimlik eksenli çatışma teması ele alınmaktadır. Kimlik, bir bireyin ya da bir grubun kendisini tanımlama ve anlama biçimidir. Kimlik felsefi, psikolojik, toplumsal ve kültürel bağlamlarda farklı şekillerde ele alınmaktadır. Kimlik, bireyin kendisini nasıl gördüğü, başkaları tarafından nasıl algılandığı ve toplum içindeki yerini nasıl tanımladığıyla ilgilidir. İnsanlar, çeşitli gruplara ait olma ve o gruptan farklılaşma yoluyla kimliklerini ifade ederler. Bu gruplar, aile, arkadaş çevresi, okul, iş, kültürel ya da etnik gruplar olabilir. Bu yüzden kimlik, hem bireysel hem de toplumsal düzeyde çeşitli faktörlerin etkisiyle şekillenen dinamik bir kavramdır. Kimlik çatışması ise bireyin farklı kimlik unsurları arasında yaşadığı uyumsuzluk ve çelişki durumudur. Kimlik çatışması, farklı alanlarda ve şekillerde gerçekleşmektedir. Bu eserde, bireysel kimliklerin toplumsal kimliklerle yüzleşmesi söz konusudur. Eserde, toplumun veya çevrenin belirlediği kimlik rolleri ile bireyin kimlik algısı arasında çatışma yaşanmaktadır. Birey, ailenin veya toplumun belirlediği normlarla kendi içsel değerleri arasında bir uyumsuzluk hissettiğinde kimlik çatışması ortaya çıkar. Bu çalışmanın amacı, eserdeki ana karakterin kimlik arayışını, kimlik dinamikleri çerçevesinde analiz etmektir. Eserdeki özgürlük isteği ve kendilik algısı, kimlik arayışının bir yansımasıdır. Çalışmada, kimlik inşasında karşılaşılan zorluklar ve sınırlılıklar ifade edilerek, kimlik olgusunun sosyal yapıda nasıl şekillendiği, ayrıştığı ve entegre olduğu incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Küçük Ses, Kimlik, Bireysel Kimlik, Kimlik Çatışması.

Abstract

Joss Sheldon's work "Little Voice" deals with the theme of identity-based conflict. Identity is the way an individual or a group defines and understands itself. Identity is considered in different ways in philosophical, psychological, social and cultural contexts. Identity is related to how an individual sees himself, how he is perceived by others and how he defines his place in society. People express their identity through belonging to various groups and differentiation from that group. These groups can be family, friends, school, work, cultural or ethnic groups. Therefore, identity is a dynamic concept that is shaped by the influence of various factors at both an individual and social level. Identity Deconfliction is a state of incompatibility and contradiction experienced by an individual between different identity elements. Identity conflict takes place in different areas and ways. In this work, there is a confrontation of individual identities with social identities. In the work, there is a Deconfliction between the identity roles determined by society or the environment and the individual's perception of identity. Identity Deconfliction occurs when an individual feels a mismatch between the norms set by the family or society and their own inner values. The aim of this study is to analyze the identity search of the main character in the work within the framework of identity dynamics. In the work, the desire for freedom and self-perception represent the struggle for identity. In the study, the difficulties and limitations encountered in the construction of identity are expressed and it is examined how the phenomenon of identity is shaped, differentiated and integrated in the social structure.

Keywords: Little Voice, Identity, Individual Identity, Identity Conflict.

¹ Bu çalışma 25-27 Ekim 2024 yılında Munzur 7. Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresinde bildiri olarak sunulmuş ve revize edilerek makale haline getirilmiştir.

Giriş

Bu çalışma Joss Sheldon'un "Küçük Ses" adlı eserdeki ana karakterin kimlik merkezli yaşadığı hikâyeyi konu edinmektedir. "Kimlik" "benlik" ve "kendilik" algısı toplumsal değişimde etkilidir. Kimlik, bireylerin sahip oldukları bütün gerçeklikleri ifade eden bir aidiyet duygusudur. Kişinin hayatı, fiziksel özellikleri, sosyal sınıfı ve toplumsal rolleri kimlik kategorisi içinde değerlendirilmektedir. Bu yüzden kimlik kavramı çok boyutlu ve yeni özelliklere açık dinamik bir olgudur. Kimlik aynı zamanda kişiyi diğerlerinden farklı özellikler düzeyinde ayıran bir tanımlama ve betimleme biçimidir. Kimlik hem bireysel hem de toplumsal bir niteliğe sahiptir. Bireyler çoğu zaman gündelik gerçekliklerinde, eylem ve davranışlarında kimlik temelli düşünmektedirler. Bu durum, toplumsal hayatta değer yargılarına bağlı olarak kimlik çatışmasına yol açmaktadır. Kimlik çatışması, genellikle bireyin toplumsal, kültürel veya ailevi beklentileri ile kişisel arzuları, inançları ve değerleri arasındaki çatışmadan kaynaklanır. Bu çatışma, içsel bir gerilim yaratabilir ve kişisel gelişim sürecinde önemli bir dönüm noktası olabilir. Bireysel kimlik, bir kişinin kişisel özelliklerine, tercihlerine, hayat hikâyesine dayalıdır. Bireysel kimliklerin düşünümsel, duygusal ve toplumsal özellikleri bulunmaktadır. Fakat bu özellikler etkileşim ve başkalaşım sürecinde kimlik çatışmasına dönüşebilir. Çalışmada ana karakterin (Yew Shodkin) kimlik ekseninde yaşadığı zorluklar ve sorunlar ele alınmıştır. Karakter, toplumun ve ailenin beklentilerine uymaya çalışırken, duygularını, düşüncelerini ve kimliğini bastırmıştır.

Toplumun bireye dayattığı sorumluluk ve roller kimlik krizine yol açabilir. Çünkü "benlik" algısı kültürel, sosyal ve sınıfsal farklılıklara göre değişmektedir. Toplumsal baskı hissi ve beklentiler bireysel kimliklerde bir karşıtlık direnci oluşturmaktadır. Eserde ana karakterin kendilik bilinciyle hareket ettiği ve benlik arayışı içerisinde olduğu görülmektedir. Toplumsal düzen, uyum, denge ve tutarlılık kalıplarına karşılık, özgürlük teması ön plana çıkmıştır. Eserde, bireysel özgürlük düşüncesinin kimlik sınırlarını yeniden ve nasıl çizebileceği sorgulanmaktadır. Bununla birlikte, mevcut karakter tipolojisinin birey-toplum, makro-mikro ve yapı-fail dikotomisinde toplumsal eleştiri niteliği taşıdığı söylenebilir. Karakterin kimlik girişimi, farklılık ve öz benlik stratejisi üzerinden gerçekleşmiştir. Bu çalışmada, kimlik çatışmasının ve benlik arayışının nasıl geliştiği toplumsal etkileşim üzerinden okunmuştur.

1. "Egot" Karakteri: Kimliksel Yüzleşme

Kimlik kavramı, Sokrates'in "Kendini Tanı!" söylemiyle başlayarak, günümüze kadar felsefenin öncelikli sorunlarından biri olmuştur (Maalouf, 2017). Kimlik bir tanımlamadır. "Ben kimim" sorusunun yanıtı kişiyi diğerlerinden farklı kılan bir nitelendirme ve değerlendirmedir. Kimliğin en temel bileşenlerinden biri olan tanınma gereksinimi, psişik bir

olgu olan benlik kavramıyla ilişkilidir. Benliğin var olması aslında kimlik olgusunu gerektirmektedir. Benlik, bir özbilinç halidir. Siz yalnızca bir şeylerin bilincinde olmazsınız, aynı zamanda bir şeylerin bilincinde olan bir varlık olarak kendinizin de bilincinde olursunuz. Söz gelimi bu özbilinç, insan kimliğinin temel yaratıcısıdır (Tamer, 2014). Eserde ana karakterin (Yew Shodkin) bilinçli bir varlık olarak kabul edilme arzusu içerisinde olduğu görülmektedir. Yew bu kimlik kurgusunu “Egot” karakteri üzerinden ifade etmektedir. Başka bir ifadeyle Egot, “ben kimim” sorusuna verilen yanıtların toplamıdır:

“Dürüst olmam gerekirse, itiraf etmeliyim ki ne olduğumu bilmiyorum. Onu her zaman “Egot” diye çağırdım.”

“Egot tanıdıktı. Zihnimin bir parçasıydı. Yoldaşımdı. Arkadaşımdı.”

“Kafamın içinde bir küçük ses.” (Sheldon, 2017, s. 9-12).

Egot bir kimlik kurgusudur. Yew’in hem bireysel hem de toplumsal anlam dünyasını inşa eden referans kaynağıdır. Karakterin aidiyet ve mensubiyet duygularını ifade eden kendine özgü bir formdur. Kimlik genel anlamda, aidiyetlerden istek ve arzular, hayallerden, kişinin kendisini tasavvur etme biçimi, temel felsefesi ve duruş yerini yansıtan niteliklerin bütünü olarak tanımlanmaktadır (Bostancı, 2003). Yew, “Egot” üzerinden kendisini tanımlar ve kavramsallaştırır. Bu tanımlama ihtiyacını zaman-mekân ve öteki (diğerleri) üzerinden açıklar. Bireysel kimlikler değerler sistemine dayanmaktadır. Bu çerçevede özgüven ve özsaygıya devamlı gereksinim duyulur. Bireyler kendi kimliklerinde görmek, sevmek ve güçlü olmak isterler. Kimlik bireyin yapması ve olması gerekenle, istediği, yaptığı ve olduğunu zannettiği şey arasında varlık gösterir. Tekil ile çoğul, iç ile dış, olmak ile eylem, kök salmak ile başka bir yere gitmek bu özelliklerden bazılarıdır (Armağan, 2013). Bu minvalde, Yew’in kimlik kavramına anlam yüklediği çıkartılabilir. Karakter, kişisel kimliğini duygu, düşünce, değer ve tutumlarıyla inşa etmektedir. “Egot”tan esinlenerek mutluluk ve özgüvenle kimliğini konumlandırmaktadır:

“Her şey aşikârdı. Bir kafesin içinde yaşıyor olduğum aşikârdı. Özgürlüğümü kazanmam gerektiği aşikârdı. Ne yapmam gerektiği aşikârdı. Egot benim netliğimdi. Her şey açıktı” (Sheldon, 2017, s. 13).

“Her yerimi saran bir mutluluk dalgası hissettim” (Sheldon, 2017, s. 14).

Ve - “Egotu”- kafamın içinde yaşayan “benimi” dinledim.

Sınıfta:

“Zihnim uçsuz bucaksız bir okyanusun üzerinde süzüldü. Bacaklarım uçsuz bucaksız havada sıçradı. Giderek artan bir hızla yükselerek masadan masaya sıçradılar. Maymun ruhumu görebiliyordum.”

“Cinsel hazzın doruğundaki bir eşek gibi anırdım.”

“Uykucu Sampson’un kolunu mendil olarak kullanıp burnumu silmemi...”

“Birinin pantolonunu indirmemi...”

“Matematik dersini engellemek amacıyla tebeşir saklamamı...”

“Okuldan bir saat erken çıkabilmek için saatleri değiştirmemi teşvik etmesi...”

“Bir keresinde Stacey Fairclough’ın saçından birkaç parça kesmemi...”

“Çiçek saksısına işememi...” (Sheldon, 2017, s. 14-35).

Tüm bunlardan daha fazlasını beyninin içinde yaşayan yaratığın önerdiğini belirten Yew, kendini/gerçek kişiliğini keşfettiğini düşünmektedir. Yew daha mutlu ve özgür olduğuna inanmaktadır. Kimlik arayışının ve kendilik arzusunun bireylerde güven duygusu, seçim hakkı ve öz yeterliliği geliştirdiği söylenebilir. Bu konuda Yew:

“Daha da fazlasını istedim. Daha da fazlası için can attım.”

“Alana ve özgürlüğe ihtiyacım var. Ve yine çocuk olmam gerekli; bir çocuk gibi güllüp oynamalı, haylazlık yapmalıyım.”

“Bir anda sınıftan koşarak çıkmak ve gökkuşağının izini bulup yakalamak istedim. Gökkuşağının parlak renklerinin arasında fırl fırl dönmek, coşup oynamak istedim.”

“Yağmurda dans etmek istedim” (Sheldon, 2017, s. 33-36).

Kimlik mücadelesinin bir süreç ve evrim içerisinde gerçekleştiği vurgulanmıştır. Diğer taraftan kimlik inşasının hem duygusal hem de psikolojik hazır bulunuşluğu etkilediği söylenebilir. Eserde, kimlik keşfinin kişinin kendisiyle ve çevresiyle kurduğu dinamik bir ilişki olduğu anlaşılmaktadır. Benzer biçimde kimlik olgusunun deneyim, öğrenme ve toplumsal etkileşimle şekillendiği sonucu çıkarılabilir. Yew, kendisiyle yüzleşerek kimlik geçişini anlatmaktadır. Bu yüzden kişinin değerleri, inançları, beklenti ve istekleri kimlik algısında önemlidir. Toplumsal rol ve beklentilerin kimlik tasvirinde etkili olduğu çalışmaya yansımıştır. Belirli rol ve davranış biçimlerinin benimsenmesi noktasında bireye yapılan baskı, kimlik çatışmasına yol açmaktadır. Toplumsal kimlik dayatması, bir direnişi ve kendi kimliğini savunma stratejisini ortaya çıkarmıştır. Karakterin, kimlik ile toplumsal beklentiler arasında yaşadığı çatışma, sorun ve belirsizlikler bu gerçeği yansıtmaktadır. Toplumsal norm ve sosyal baskı bireylerin nasıl davranmaları gerektiğini belirler. Fakat bu onay veya beklentiler, kimlik ve benlik algısını şekillendirmektedir. Bu durum Yew’in anne-babası ve öğretmenleriyle etkileşimi üzerinden okunabilir:

“Uslu bir çocuk ol meleğim. Onaylamayacağım hiçbir şey yapma.”

“Adım adım beynimizi yıkayan müfredat yüzünden kapana kısılmış hissediyordum.”

“O boğucu sınıfta kendimi esir hissediyordum.”

“Öğretmenlerim negatif enerjileriyle beni boğuyorlardı ve paramparça varlığımdaki canlılığı emiyorlardı.”

“Seni disipline etmeliyiz” (Sheldon, 2017, s. 22-43).

Yukarıdaki ifadelerde de görüldüğü üzere, toplumsal baskı ve beklentiler kişinin kendisini tanımlama biçimini zorlaştırmaktadır. Birey için kimlik olgusu hem içsel hem de sosyal çevrede önemli bir sorun haline gelebilir. Buna bağlı olarak kimlik yanılsamaları, kimlik krizi ve kimlik çatışması ortaya çıkmaktadır. Toplumsal onay/kabul ve beklentilerin yüksek olması kişilerde yetersizlik hissine yol açarak zamanla kimliğini değiştirmesine ve gerçek benliğinden uzaklaşmasına yol açabilir.

Eserde karakterin kimlik sınırlandırılması ve kimlik parçalanmasıyla karşı karşıya kaldığı gözlenmektedir. Toplumun dayattığı norm ve değerler kimliklerin aynı özelliklerde kalmayacağını göstermiştir. Yew bu durumu:

“Suçluluk duygusunun üstesinden geldim ve cezalarla yaşamayı öğrendim” (Sheldon, 2017, s. 34).

“Vahşi gibi davrandığım için ilk uyarıdan beri ilk kez dibe vurmuş hissettim. Tıpkı o zamanki gibi beni bir o yana bir bu yana sallayan ve bütün bedenimi ürperten ölümcül bir tür endişe hissettim. Terkedilmiş, küçük ve aşağılık hissettim.”

“Ne olduğunu tam olarak anlayamadım. Gözümün önündekini kavrayamadım. Egot’un ihanetiyle başa çıkamadım ”

“Ona en çok ihtiyaç duyduğum anda beni terk etmişti” (Sheldon, 2017, s. 45).

Toplumsal yasalar, cezalar ve sosyal kabul görme isteği yeni bir kimliklenme sürecini işaret etmektedir. Yew’in hikâyesinden hareketle kimlik sürecinin kutuplaşma, çatışma, gerilim ve karşıtlık üzerine inşa edildiği söylenebilir. Bireysel kimlik bir kişinin kim olduğuna, niteliklerine ve konumuna ilişkin toplumsal-duygusal algısını ifade etmektedir. Fakat bu algı, kişilerle ve sosyal yapıyla karşılıklı etkileşim sürecinde karşılaştırmalı olarak gerçekleşmektedir. Sosyal kimlik ise bir grup veya toplulukla özdeşleşmeyi gerektirmektedir. Başka bir anlatımla, grupla özdeşleşen birey bireysel özgürlüğünün bir kısmından feragat edebilir. Bu yönüyle, kimlik özgürlüğümüzün sınırlarını çizme hakkına da sahip oluruz (Şimşek, 2002).

Yew, toplumsal normlara uymadığı takdirde dışlanma, damgalanma ve yabancılaşıma yaşayacağını düşünmektedir. Özellikle toplumun sunduğu ödül ve ceza mekanizmaları bireyin içsel değerlerinden ödün vermesine neden olmaktadır. Neticede içsel çatışma yaşayan birey, kendi değerlerini ve kimliğini sorgulamaya başlayacaktır:

“Değişmeye başladım. Egot “güven vermemeye” başlamıştı. Artık ona güvenemezdim. Artık onun tavsiyelerine bel bağlayabileceğimi sanmıyorum” (Sheldon, 2017, s. 47)

“Tabii ki, hâlâ Egot’u dinlemek için nedenler vardı. Artıları da vardı üstelik. Mesela Egot’u ilk dinlediğimde hissettiğim mutluluk inanılmazdı, adeta nirvanaya ulaşmak gibiydi. Özgür kılmıştı. Aydınlatmıştı. Saadetti. Bununla beraber durumum daha da kötüleşmeye başlamıştı. Artık hiç olmadığı kadar düzenli bir şekilde ceza alıyordum. Ve bu cezalar Egot’u dinlemenin eksileriydi “ (Sheldon, 2017, s. 49-50).

Yew, kimlik krizinin farkındadır. Çünkü “Egot” artık güvenli bir kimlik karakteri değildir. O halde denilebilir ki, toplumsal kural ve ceza tehdidi, bireylerde korku ve kaygı yaratarak bireyin özgün kimliğini bastırmasına ve kimliğin yeniden şekillenmesine yol açmaktadır.

Büyükdüvenci’nin bu konudaki tespitine göre, insan içinde yaşadığı milli, dini, siyasal, sosyal, kültürel ve ekonomik yargıların bir ürünü olarak yönlendirilmektedir. Tüm bu yönlendirmeler giydirilmiş (yapay) kimlikler üretir. Giydirilmiş kimliklerin oluşturduğu zihinsel ve duygusal koşullar kendilerine özgü yeni değer, kalıp ve kategoriler inşa eder. Toplumsal çatışma bu giydirilmiş kimlikler arasındadır. Başka bir ifadeyle, toplumsal yapı ve kodlar bireysel kimlikleri biçimlendirir, dönüştürür ve değişime zorlar. Bu yüzden yeni kimlikler ve kişilikler ortaya çıkar (Büyükdüvenci, 2014). Eser bu çerçevede incelendiğinde; giydirilmiş kimlikler aracılığıyla karakterde kendini yeniden tanımlama ihtiyacı doğmuştur. Kendilik, kişilik ve kimlik sorununa açıklık getirilmeye çalışılmıştır. Kuşkusuz, kimlik eksenli farklı davranış ve tutum biçimlerinin sergilenebileceği düşünülebilir.

2. “Küçük Ses”: Gerçek ‘Benin’ Tezahürü

Kimlik, benliğe ilişkin birtakım varsayımları ve anlamları içermektedir. Bu anlam dünyası, toplumsal rollerin karşılıklı etkileşimleriyle gerçekleşmektedir. Mead, benliği “ferdi ben” ve “sosyal ben” olarak ikiye ayırır. Kişinin gerçek iç benliğini kamu önündeki benlikten ayırmaktadır. İç ile dış ben arasında bir mücadele ve çatışma vardır. Bu mücadele çoğu zaman kişinin bedenini yönlendirmesini ve duygularını kontrol altında tutmasını, yani kendini sınırlamasını gerektirmektedir. Çünkü toplumun beklentilerini doğru olarak tahmin etmek zordur (Slattery, 2007). Eserde, benlik kavramının sosyal çevrede nasıl algılandığı ve dış benliğin yönlendirici etkisi görülmektedir. Benlik, davranışçı bir yaklaşımla yeniden yorumlama-müzakere ve tanımlama sürecine girmiştir:

“Ailem ve öğretmenlerim her uygunsuz davrandığımda bir daha yapmamam için beni cezalandırdı. Uslu olduğumda ise ailem beni ödüllendirdi ki bu da beni terbiyeli davranmaya teşvik etti” (Sheldon, 2017, s. 58).

Nietzsche, insanda “sözde ben” ve seçerek edindiği “mutlak ben” olmak üzere iki tür benlikten bahseder. Bireyler bir yanda içinde buldukları, belirlenmiş verili bir yaşamın tutsağı, öte yanda içinde yaşama isteği olan bir paradoks içindedir. Bu belirlenmiş verili hayat bizlerin yaşam yazgısını oluşturmaktadır. Tüm mesele buna boyun eğmek veya karşı koymak? Bütün sorun burada düğümleniyor (Büyükdüvenci, 2014). Benlik paradoksu benzeşme ve farklılaşma noktasında diğerlerinin içselleştirilmesiyle toplumsal aidiyet gösterip daha kapsayıcı bir kimlik karakterine dönüşmektedir:

“İyi davranışlarım diğer insanları mutlu etti; olmamı istedikleri kişi olmaya başladım. Ama bu beni hiçbir zaman mutlu etmedi. Kimsenin kendi doğalarında olmayan bir şeyi yapmaya zorlandıklarında mutlu olabileceğini sanmıyorum” (Sheldon, 2017, s. 60).

“Yeni bir insan haline geldim; cehennemden nötrlüğüne sürüklenmiş, toplumsal normlar tarafından avutulmuş ve bireyselliğin yükünden kurtulmuş” (Sheldon, 2017, s. 108).

Toplumsal aidiyet ve kabul görme bilinci sosyal uzlaşmayı sağlarken, kişilerin psikolojik iyi hallerine ve oluşlarına katkı sağlar. Eserdeki ana karakterin bu tutumu, yaşanan kimlik çatışmasını azaltma girişimi olarak okunabilir. Bu eğilim, kimliklerin kabul görme ve toplumsal bağlamını göstermektedir. Bauman, akışkan dünyada bireyin uzun süre tek bir kimliğe bağlı olmasını veya kendisini tek bir kimliğe adanmasını riskli bir durum olarak değerlendirmektedir. Çünkü kimlikler sahnelenmek, giyilmek ve gösterilmek istenir. Başka bir anlatımla kimlikleri eğip bükmeye, değiştirmeye ve şekil vermeye çalışıyoruz. Bu nedenle, istesek de tek bir kimliğe bağlanmak zordur (Bauman, 2017).

Kimlikler sabit değildir, kompleks ve değişkenliklere bağlı olarak yeniden inşa edilirler. Kimliğin algılanma biçimi insanın yaşadığı deneyime ve gündelik pratiklere göre değişmektedir. Kişiler, bu mevcut çatışmaların hem öznesi hem de nesnesi olarak farklı eksenlerde ve farklı formlarda kendilerini tanımlar (Karakas, 2013). İnsanın toplumsal norm ve değerlerle yüzleşmesi kimlik sorgulamasını ve gerçek benliğini keşfetmesini tetikler. Eserde karakterin duygu ve düşüncelerinin farkına varması, kişinin kendisini değerlendirmesine ve geliştirmesine yardımcı olmuştur. Karakterin profilinde öz farkındalık güçlü ve gerçekçi bir duruşla hissedilmektedir. Yaşanılan kimlik krizleri ve benlik kaygısının yerini öz saygınlık almıştır. Eserdeki “Küçük Ses” kendilik algısıyla bütünleşmiştir. Karakter, artık sadece kendi sesini dinlemektedir:

“Dinledim. Küçük sesimi dinledim! Egot’u değil. Diğerlerinin çağrılarını değil. Kendi küçük sesimi. Gerçek benim tezahürünü” (Sheldon, 2017, s. 136)

“Hayatımın kontrolünü elime alacak, kaderimin efendisi olacaktım” (Sheldon, 2017, s. 149)

“Basitçe doğayla bütünleştim. Yaşadığım ormanlık alan ‘özgürce uçmama’ olanak verdi. Bana ‘alan ve özgürlük’ verdi. Okulumun ‘dört duvarından’ ve üstlerimin ‘her şeye kadir otoritesinden’ beni kurtardı” (Sheldon, 2017, s. 180).

Doğa ile kurulan organik bağın, kimlik algısını ruhsal yönden beslediği anlaşılmaktadır. Çünkü doğa, kişilerin kendilerini daha bütün ve anlamlı hissetmelerine katkı sağlamaktadır. Nihayetinde kimlik bağlarının da bu çerçevede şekillenmesi ve güçlenmesi beklenir. Yew, doğanın kendisini daha iyi tanınmasına ve gerçek benliğini keşfetmesine katkı sağlayacağını düşünmektedir:

“Ben doğa idim ve doğa bendi.”

“Ben bir kuş, bir hayvan ve bir böcektim.”

“Ben dans eden bir ağaçtım.”

“Ben dalları birbirine karışmış bir çalıyım.”

“Ben yıldızlarla dolu bir gökyüzüydüm.”

“Saf gökyüzünün sonsuz kubbesiydim” (Sheldon, 2017, s. 181).

Doğa, bireyin kimlik algısını gözden geçirmesinde etkili olmuştur. Kimlikle birlikte bütün bir hayatın ve deneyimlerin sorgulanmaya başlandığı söylenebilir. Doğa yargısı, kişinin “benlik” ve “kendilik” algısında bütünleşme işlevi görmektedir. Doğa, karakterde saf bir mutluluk hissi uyandırarak, benlik gelişimini ve ruh halini pozitif yönde etkilemiştir. Buna bağlı olarak gözlem ve hayal gücü pekiştirilmiştir. Böylelikle kişide kimlik ve benlik bağları güçlenmeye başlamıştır. Doğa ile kurulan bu duygusal bağ, bireyin kendisini daha iyi tanınmasına, anlamasına ve ifade etmesine kaynaklık etmiştir. Doğa, eserde gerçek benliğin yansıması olarak okunmuştur. Bireye keşfetme ve sınırlarını aşma fırsatını sunmuştur. Bu bakımdan kişi, kendisini değerli hissetmeye başlamış ve benlik saygısı artmıştır. Karakter, söz konusu doğa ile içindeki çocukla yeniden tanışmıştır:

“İçimdeki çocuğu beslemiştim. Ona istediği her şeyi vermiştim; özgürlük, alan ve doğa gibi. Hiç ihtiyaç duymadığı şeylerden de kurtarmıştım; iş, hırs ve aç gözlülük gibi.”

“Bir tırtıldım ve bir kelebek oldum. Bir tohumdum ve bir çiçek oldum.”

“İçimdeki çocuk büyüyüp içimdeki yetişkine dönüştü. Kendim, gerçek benliğim olmaya; bir olmaya başladım” (Sheldon, 2017, s. 184).

Sonuç

Joss Sheldon ‘un “Küçük Ses” adlı eseri bir “kimlik” ve “benlik” hikâyesidir. Kimlik, öznel çok katmanlı ve dinamik bir olgudur. Benlik ise ödül-ceza sistemi ve toplumsal baskı tarafından şekillenmektedir. Sheldon, bireyin kimlik arayışını ve toplumsal baskılarla uyum

sağlama çabasını ele alırken, aynı zamanda kimlik çatışmasının bireyin psikolojik ve duygusal gelişimi üzerindeki etkilerini de gözler önüne sermektedir. Karakterin içsel çatışmalarla yüzleşmesi, onu hem dış dünyadan hem de kendi benliğinden yabancılaştırırken, aynı zamanda kimliğini bulma sürecinde önemli bir yolculuğa çıkarır. Ana karakterin yaşadığı bu çatışma, yalnızca kişisel bir bunalım olmanın ötesine geçer; toplumsal normlar, aile baskıları ve kültürel kalıplarla şekillenen bir kimlik anlayışının bireyi nasıl etkilediğini de göstermektedir. Eserde ana karakterin etkileşim sürecinde kimlik eksenli yaşadığı sorunlar bu gerçeği kanıtlamaktadır. Yew, toplumsal baskı ve beklentilere direnç göstererek gerçek benliğini (içindeki çocuğu) bulma çabası içerisinde olmuştur.

Kimlik çatışması, bireylerin toplumsal roller, kültürel değerler ve kişisel arzular arasındaki uyumsuzluklardan kaynaklanan karmaşık bir süreçtir. Bu çatışma, bireylerin içsel dünyalarında derin bir belirsizlik yaratabilir ve kararsızlık gibi olumsuz sonuçlara yol açabilir. Fakat eserde, kimlik çatışması yalnızca bir zorluk olarak değil, aynı zamanda bireyin kendisini tanıma ve özgürleşme yolunda bir fırsat olarak da okunabilir. Sheldon'un bu hikâyesi, kimliğin sürekli değişen, dinamik bir süreç olduğunu ve bu süreçteki çatışmaların bireyin hem içsel dünyasında hem de toplumsal düzeyde önemli bir dönüşüm yaratabileceğini vurgulamaktadır.

Çalışma, kimlik ve benlik çatışmasının insan yaşantısının merkezinde yer aldığını göstererek, kimlik arayışının aynı zamanda kişinin kendini gerçekleştirme çabası olduğunu anlatmaktadır. Kimlik çatışması birey için kaçınılmaz bir deneyim olsa da, benliği keşfetme süreci kişinin kendisini sorgulamasına imkân sunmaktadır. Benzer biçimde, benlik keşfi bireyin kendisiyle barışık olmasına katkı sağlayacaktır. Bu çerçevede eser, sadece bir hikâye sunmakla kalmayıp, toplumsal ve duygusal bağların önemini vurgulayan bir anlatıdır.

Kaynaklar

- Armağan, A. (2013). Kimlik Yapılarında Değişim ve Sanallaşan Kimlik Sunumları: Öğrenciler Üzerinde Bir Araştırma. *Akademik Bakış Dergisi*, 37, 2. Erişim adresi: <http://www.akademikbakis.org>. (Erişim tarihi: 20.06.2018).
- Bauman, Z. (2017). *Kimlik* (M. Hazır, Çev.). Ankara: Heretik Yayınları.
- Bostancı, N. M. (2003). Etnisite, Modernizm ve Milliyetçilik. *Türkiye Günlüğü*, 75.
- Büyükdüvenci, S. (2014). Kişi, Kişilik ve Kimlik Üzerine Bazı Düşünceler. S. Yazıcı & S. Coşkun (Eds.), *Kişi, Kişilik ve Kimlik*. 23-29, Ankara: Divan Kitap.
- Karakaş, M. (2013). Türkiye'nin Kimlikler Siyaseti ve Sosyolojisi. *Akademik İncelemeler Dergisi*, 8(2), 1-44.

- Maalouf, A. (2017). *Ölümcül Kimlikler* (A. Bora, Çev.). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Sheldon, J. (2017). *Küçük Ses* (D. Toprak, Çev.). Ankara: Heretik Yayınları.
- Slattery, M. (2007). *Sosyolojide Temel Fikirler* (Ü. Tatlıcan & G. Demiriz, Yay. Haz.). Bursa: Sentez Yayıncılık.
- Şimşek, S. (2002). Günümüzün Kimlik Sorunu ve Bu Sorunun Yaşandığı Temel Çatışma Eksenleri. *Uludağ Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(3), 29-39.
- Tamer, G. M. (2014). Kimlik/lerin Seyrine Bir Keşif. *Folklor/Edebiyat Dergisi*, 20(77), 83-99.